

Minister Spraw Zagranicznych

KSTY 2008/19250

Warszawa, dnia 14 listopada 2008 r.

Pan Bogdan BORUSEWICZ
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na oświadczenie Pani Senator Janiny Felińskiej (pismo nr BPS/DSK-043-921/08) złożone podczas 19. posiedzenia Senatu RP w dniu 18 października 2008 r. Ministerstwo Spraw Zagranicznych podziela troskę o stan zbiorów kopernikańskich z kolekcji Artura Wołyńskiego. Istotnie, losy tych zbiorów kształtowały się w sposób, który Pani Senator J. Felińska opisuje w swoim oświadczeniu. Należy jednak podkreślić, że ich uporządkowanie oraz utworzenie Muzeum Astronomicznego i Kopernikańskiego przy rzymskim Obserwatorium Astronomicznym w Villa Mellini na Monte Mario w 1935 r. odbyło się w szczytowym okresie rozwoju stosunków polsko-włoskich i było możliwe dzięki życzliwości ówczesnych władz włoskich. Niestety wojna, a następnie okres komunizmu sprawiły, że ze strony Warszawy nie było jakichkolwiek starań o zapewnienie zbiorom A. Wołyńskiego należnego miejsca w bardzo skądinąd bogatym życiu kulturalnym stolicy Włoch.

Dopiero kilka lat temu – po sygnałach płynących od Polonii rzymskiej – Ambasada RP w Rzymie podjęła działania, aby, po pierwsze, rozpoznać rzeczywistą sytuację zbiorów Muzeum Astronomicznego, pod drugie zaś spowodować ich ponowne udostępnienie publiczności. Stwierdzono, że w 1999 r. Urząd Miasta Rzymu postanowił włączyć działalność muzeum do krajowego programu Roku Jubileuszowego 2000. W ramach tego projektu miasto przydzieliło muzeum kwotę 2.500.000.000 lirów (ok. 1,25 mln euro) w celu powiększenia zakresu i usprawnienia jego działalności. W związku z otrzymaną dotacją władze muzeum podjęły decyzję o przeprowadzeniu prac renowacyjnych, które zostały zakończone na przełomie lat 2000 i 2001. Jednak od zakończenia remontu muzeum, z niewytłumaczalnych przyczyn, pozostaje zamknięte. W tym samym czasie został utworzony Narodowy Instytut Astrofizyki (INAF), również z siedzibą w Villi Mellini. Automatycznie zrodziły się konflikty dotyczące potrzeb lokalowych i organizacyjnych obu instytucji. Lokale użytkowane wcześniej przez muzeum zostały zajęte (oficjalnie w trybie doraźnym) przez pracowników INAF. Jednocześnie od końca 2000 r. trwa akcja publiczna mająca na celu doprowadzenie do wznowienia działalności muzeum. Organizacje społeczne i kulturalne, szkoły oraz mass-media protestują przeciw zamknięciu tej placówki. Minister ds. Szkolnictwa Wyższego i Nauki (w poprzednim rządzie Berlusconi) Letizia Moratti, zobowiązała się w liście otwartym, opublikowanym w dzienniku „Corriere della sera” do szybkiego, ponownego jego otwarcia. Starania dotyczące wyjaśnienia sytuacji,

w której znalazło się muzeum, podjęła także Ambasada RP w Rzymie. Należy jednak w tym miejscu podkreślić, że kolekcja Artura Wołyńskiego, jako część zbiorów Muzeum Astronomicznego, jest własnością i pozostaje w gestii władz Rzymu, co stwarza delikatną sytuację, w której działania polskich czynników oficjalnych mogą mieć jedynie charakter perswazyjny.

W 2007 r. odszedł nieprzychylny sprawie Muzeum dyrektor INAF prof. Piero Benvenuti, zaś wiosną 2008 r. zmieniły się władze Rzymu. To wszystko tworzy sprzyjającą sytuację, którą wykorzystujemy.

Z inicjatywy obecnego ambasadora w Rzymie powstał list otwarty do władz włoskich sygnowany przez kilku wybitnych uczonych polskich. W porozumieniu z kierownikiem Stacji PAN w Rzymie prof. Elżbietą Jastrzębowską zabiegamy, aby ten list podpisały również znaczące osobistości włoskiego życia naukowego i kulturalnego. Planujemy następnie jego publikację, tak aby sprawę Muzeum Astronomicznego i Kopernikańskiego uczynić sprawą nie tylko polską, ale także włoską. Równolegle Ambasada polska w Rzymie pozostaje w kontakcie z władzami miasta, unikając jednak podejmowania działań, które mogłyby je zantagonizować i zaprzepaścić dobro sprawy.

Na zakończenie Ministerstwo Spraw Zagranicznych pragnie zapewnić, że nie ma powodów do obaw o całkowite zniszczenie lub rozgrabienie zbiorów, które pozostają własnością Muzeum Astronomicznego i Kopernikańskiego w Rzymie.

Z wyrazami szacunku

z up. Młod. Spr. Zagranicznych
SEKRETARZ KANCELARIUM

Jan Jorkowski